

President Toomas Hendrik Ilvese vastused ajalehe "Postimees" arvamusporthale

Küsis Alo Raun

Silver Meikari ülestunnistus Reformierakonna väidetavast varjatud rahastamisest päädis prokuratuuri lõpetatud kriminaalmenetlusega, vaid Meikar visati parteist välja. Ongi kõik?

See prokuratuuri otsus ei ole ühelegi poliitikule ega erakonnale patulunastuskiri. Kodanikud kui valijad lugegu see dokument hoolikalt läbi, seal on palju olulist. Kui aga keegi poliitikutest näeb siin volikirja omasoodu edasi talitada, siis oleks tulemuseks rahva võõrandumine oma riigist, poliitikast ja poliitikutest. Eesti ei saa endale seda lubada.

Ma tahan, et jätkuvalt kehtiks see, millest rääkis möödunud nädalal Kaido Kama, kui ütles: 20 aastat tagasi ei läinud inimesed poliitikasse, inimesed läksid riiki ehitama. Oma riiki. Ausat riiki.

Paljud on ju nõrдинud ja arusaamatuses, et kõik lõppes nii nagu lõppes. Kuidas te riigipeana aitaksite neil toimuvast aru saada?

Erakondade varjatud rahastamise kahtlused määrivad kõiki poliitikuid ja parteisid, sõltumata kellegi juriidilisest süüst. Inimesed, kes on valitud rahvast esindama, ei tohi seadust rikkuda ega seaduse rikkumise varjamiseks valetada. Kahtlused, valetamine, sõnasõda – see kõik määrib Eesti riiki.

Aprillist 2011 jõustus erakonnaseaduse muudatus, mis ütleb sõnaselgelt: annetada tohib üksnes omaenda vara arvelt. Palun erakondade rahastamise järelevalve komisjonil, uurival ajakirjandusel ja erakondadel endil teha selgeks, kas pärast seda aega on võõra raha arvelt annetatud. Kui on – ükskõik, mis põhjustel – siis kandke see raha ise riigieelarvesse, nagu seadus kohustab, enne kui juhtum kontrolli käigus avastatakse.

Kas erakondade mustast rahastamisest on üldse võimalik lahti saada?

Riigikogul on käsil parteide rahastamist puudutavate muudatuste arutelu. Öeldakse, et hea seadusega saab pahadest ja pahedest lahti, aga ükski seadus ei muuda elu iseenesest. Seadust on vaja täita ja seaduse rikkujaid karistada. Sestap tuleb taastada selge, tegelikkuses rakendatav kriminaalkaristus keelatud annetuse vastuvõtmise, aga samuti tegemise eest.

Jah, loodan tõesti, et mitte keegi, mitte ükski ettevõtja, mitte ükski poliitik – üldse mitte keegi – ei osale enam erakondade varjatud rahastamise skeemides. Kui midagi sellist toimub, siis on igaühe moraalne kohus teatada sellest viivitusega. Teatada ajal, mil on võimalik koguda kohtukõlblikke tõendeid. Kuriteost teatamine on kohustus. Ainult nii saame parteide rahastamise puhtaks.

On äärmiselt kahju, et ajal, kui meditsiinitöötajate streik on kestnud nädalaid, mil arutatakse järgmise aasta riigieelarvet, ajal, kui Eesti ja Euroopa ees on tõsised, praegusi ja tulevasi põlvkondi mõjutavad valikud, tuleb tegeleda elementaarsete eetikareeglite meeldetuletamisega. Need reeglid peaksid niigi teada ja selged olema.

Vabariigi Presidendi Kantselei
avalike suhete osakond
tel 631 6229